

Handwritten signature and date: 20/3/2025

Aan: Dhr. M. Bee

De Voorzitter van De Nationale Assemblée van de Republiek Suriname

Onderwerp: Dringend verzoek tot amendering van de Grondwet ter erkenning van Inheemse Volken en Tribale Volken

PETITIE

Paramaribo, 20 maart 2025

Zeer geachte Voorzitter,

Wij, ondergetekenden, doen hierbij een dringend beroep op De Nationale Assemblée om vóór het einde van de huidige zittingstermijn over te gaan tot de amendering van de Grondwet, teneinde de erkenning van Inheemse Volken als oorspronkelijke bewoners van Suriname wettelijk vast te leggen en de Collectieve rechten van de Inheemse Volken en Tribale Volken in de Constitutie op te nemen.

Wij bekennen dat in de huidige zittingstermijn van DNA pogingen zijn ondernomen om de erkenning van de collectieve rechten van Inheemse Volken en Tribale Volken te verwezenlijken, echter heeft het proces niet geresulteerd in de materialiseren van het beoogde doel.

Het voorstel dat hier wordt aangeboden, vormt een consolidatie van de goede wil en het vertrouwen in de kernwaarden van Suriname, opgetekend in haar wapenspreuk met name:

- **Justitia** (rechtvaardigheid en het waarborgen van eerlijke behandeling),
- **Pietas** (de morele verantwoordelijkheid en de toewijding aan het doen van het juiste) en
- **Fides** (de trouw aan principes en overeenkomsten).

DE NATIONALE ASSEMBLEE	
Ingek.	20 maart 2025
Agenda no.	561/25
Verwezen	
Naar	

Handwritten signature

Achtergrond

De impasse na de aanbidding van de Nota van Wijzigingen op de Concept-Raamwet Collectieve Rechten van Inheemse Volken en Tribale Volken op 21 februari 2025 door de Regering Santokhi – Brunswijk is zorgwekkend.

Het voorstel heeft geen draagvlak en is verworpen door de Inheemse Volken, Tribale Volken, politieke partijen en andere relevante actoren en belanghebbenden.

Onderbouwing

Het voorstel hieronder is een alternatief om de impasse te doorbreken.

De diverse consultaties in dit kader, waaronder die in februari 2022, met onder meer Inheemse Volken en Tribale Volken, het bedrijfsleven en de juridische gemeenschappen, etc., bevestigen dat **alle maatschappelijke groepen** de erkenning van collectieve rechten ondersteunen.

Het voorstel heeft als vertrekpunt de bestaande concept Grondwetswijziging van 2019 met aanpassingen. Dit voorstel biedt een **balans tussen historische rechtvaardigheid, economische stabiliteit en politieke verantwoordelijkheid**, waarbij alle rechthebbenden en belanghebbenden profijt hebben.

Deze aanpassing sluit tevens aan bij internationale verdragen en jurisprudentie.

De nadere uitwerking via wetgeving garandeert flexibiliteit en inclusiviteit, terwijl de grondwettelijke erkenning een onomkeerbaar signaal afgeeft van respect voor het Surinaamse Inheemse en Tribale erfgoed.

Wij verzoeken u Artikel 1 uit de concept Grondwetswijziging van 2019 met de volgende aanpassingen op te nemen in de Grondwet:

Artikel 1

Artikel 8 wordt aangevuld met een lid 3 en lid 4, luidende als volgt:

Lid 3

Suriname heeft Inheemse volken en Tribale volken die juridische rechtspersoonlijkheid als collectiviteit en collectieve rechten hebben, waaronder inbegrepen:

- a. De collectieve eigendomsrechten van de Inheemse volken en de Tribale volken op de grond, grondgebieden en natuurlijke hulpbronnen die ze traditioneel hebben bewoond, in bezit hebben of hadden, of anderszins hebben gebruikt of verworven, en

- het collectieve recht om deze grond, grondgebieden en natuurlijke hulpbronnen die traditioneel in gebruik zijn in eigendom te hebben, te gebruiken, te ontwikkelen en te besturen (nader te noemen “grondenrechten”);
- Het collectief recht op “*Free, Prior and Informed Consent*” (FPIC) waaronder verstaan wordt: het van te voren (“*prior*”) en ongedwongen en uit vrije wil (“*free*”) geven van toestemming (“*consent*”) voor de uitvoering van een idee, project, programma, beleid of andere maatregel die van invloed kan zijn op het leven en/of de rechten van een Inheems volk of Tribaal volk of hun dorpsgemeenschappen, na een desbetreffend weloverwogen besluit van het betrokken volk of de betrokken dorpsgemeenschap(pen), dat genomen is na zorgvuldige afweging van volledige en voorafgaande informatie (“*informed*”) over de voorgestelde activiteit of maatregel;
 - Het collectief recht op zelfbeschikking als Inheemse volken c.q. Tribale volken, op grond waarvan zij vrijelijk hun politieke status mogen bepalen en vrijelijk mogen streven naar hun economische, sociale en culturele ontwikkeling, en op grond waarvan zij het recht hebben op autonomie of zelfbestuur in aangelegenheden betreffende hun interne en lokale zaken, alsook wegen en manieren voor het financieren van hun autonome functies;
 - Het collectief recht op hun traditioneel zelfbestuur, waaronder verstaan wordt het samenhangend functioneel geheel van bestuursorganen, gezagsdragers, mechanismen en structuren die de Inheemse volken en de Tribale volken hebben en gebruiken voor hun bestuurlijke en besluitvorming en vertegenwoordigende processen
 - Het collectief recht op traditionele kennis.

Lid 4

De collectieve rechten der Inheemse volken en Tribale volken zullen nader bij wet worden geregeld.

Win-win-effecten voor rechthebbenden en stakeholders

i. Inheemse Volken en Tribale Volken

- Juridische erkenning van collectieve rechten, inclusief collectieve grondenrechten en het recht op participatie en toestemming in besluitvorming over hun traditionele woon- en leefgebieden.

ii. Bedrijfsleven

- Rechtszekerheid bij economische activiteiten, wat investeringen stimuleert en duurzame samenwerking mogelijk maakt.

iii. Politiek

- **Staat Suriname:** Voldoet aan internationale verplichtingen en vonnissen van het Inter-Amerikaanse Hof voor de Rechten van de Mens.
- **De Nationale Assemblée:** Alle partijen in DNA dragen bij aan de erkenning van collectieve rechten, wat zorgt voor een politiek "level playing field" richting de verkiezingen.
- **Regering:** Een grondwetswijziging met brede maatschappelijke consensus versterkt de legitimiteit en publieke steun, vooral in aanloop naar verkiezingen.
- **Politieke partijen:** Positionering als voorstander van mensenrechten en internationale normen kan electoraal relevant zijn.

Wij rekenen op uw medewerking en dringende aandacht voor deze kwestie en verzoeken u om de Grondwet dienovereenkomstig te amenderen **binnen 1 maand na ontvangst van deze petitie.**

Hoogachtend,

Vereniging van Inheemse Dorpschouwen
in Suriname

Namens deze,

Mw. Cylene-France
Directeur Bureau VIDS

Stichting KAMPOS

Mw. Tina Henkie
Voorzitter Stichting KAMPOS
(Kwinti, Aluku, Matawai, Paamak, Okanisi
en Saamaka)

Vereniging Saamaka Gemeenschappen

Mw. Natascha Donoc
Secretaris VSG

namens deze

S.H. Jabini

ONTWERP

**WET van ... 2019,
houdende nadere wijziging van
de Grondwet van de Republiek Suriname
(S.B. 1987 no. 116, zoals laatstelijk gewijzigd bij
S.B. 1992 no. 38)
(Wet Grondwetswijziging 2019)**

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat het noodzakelijk en wenselijk is wettelijke erkenning en bescherming te geven aan collectieve rechten van de inheemse en de tribale volken in Suriname;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet:

Artikel 1

Artikel 8 wordt aangevuld met een lid 3, luidende als volgt:

Suriname heeft inheemse en tribale volken die juridische rechtspersoonlijkheid als collectiviteit en collectieve rechten hebben, die bij wet nader worden vastgelegd.

Artikel 2

1. Deze wet wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
2. Deze wet treedt in werking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.
3. De Minister van Binnenlandse Zaken is belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de ...

Desiré D. Bouterse

ONTWERP

WET van ... 2025,
houdende nadere wijziging van
de Grondwet van de Republiek Suriname
(S.B. 1987 no. 116, zoals laatstelijk gewijzigd bij
S.B. 2024 no. xx)
(Wet Grondwetswijziging 2025)

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat het noodzakelijk en wenselijk is wettelijke erkenning en bescherming te geven aan collectieve rechten van de Inheemse en de Tribale volken in Suriname;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet ter wijziging van de Grondwet van de Republiek Suriname:

Artikel 1

Artikel 8 wordt aangevuld met een lid 3 en lid 4, luidende als volgt:

Lid 3

Suriname heeft Inheemse volken en Tribale volken die juridische rechtspersoonlijkheid als collectiviteit en collectieve rechten hebben, waaronder inbegrepen:

- a. De collectieve eigendomsrechten van de Inheemse volken en de Tribale volken op de grond, grondgebieden en natuurlijke hulpbronnen die ze traditioneel hebben bewoond, in bezit hebben of hadden, of anderszins hebben gebruikt of verworven, en het collectieve recht om deze grond, grondgebieden en natuurlijke hulpbronnen die traditioneel in gebruik zijn in eigendom te hebben, te gebruiken, te ontwikkelen en te besturen (nader te noemen "grondenrechten");
- b. Het collectief recht op "*Free, Prior and Informed Consent*" (FPIC) waaronder verstaan wordt: het van te voren ("*prior*") en ongedwongen en uit vrije wil ("*free*") geven van toestemming ("*consent*") voor de uitvoering van een idee, project, programma, beleid of andere maatregel die van invloed kan zijn op het leven en/of de rechten van een Inheems volk of Tribaal volk of hun dorpsgemeenschappen, na een desbetreffend weloverwogen besluit van het betrokken volk of de betrokken dorpsgemeenschap(pen), dat genomen is na zorgvuldige afweging van volledige en voorafgaande informatie ("*informed*") over de voorgestelde activiteit of maatregel;
- c. Het collectief recht op zelfbeschikking als Inheemse volken c.q. Tribale volken, op grond waarvan zij vrijelijk hun politieke status mogen bepalen en vrijelijk mogen streven naar hun economische, sociale en culturele ontwikkeling, en op grond

7 9

waarvan zij het recht hebben op autonomie of zelfbestuur in aangelegenheden betreffende hun interne en lokale zaken, alsook wegen en manieren voor het financieren van hun autonome functies;

- d. Het collectief recht op hun traditioneel zelfbestuur, waaronder verstaan wordt het samenhangend functioneel geheel van bestuursorganen, gezagsdragers, mechanismen en structuren die de Inheemse volken en de Tribale volken hebben en gebruiken voor hun bestuurlijke en besluitvorming en vertegenwoordigende processen
- e. Het collectief recht op traditionele kennis.

Lid 4

De collectieve rechten der Inheemse volken en Tribale volken zullen nader bij wet worden geregeld.

Artikel 2

- 1. Deze wet wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
- 2. Deze wet treedt in werking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.
- 3. De Minister van Binnenlandse Zaken is belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de ...

Chandrikapersad Santokhi
President van de Republiek Suriname

72 9